Principiile de colaborare ale arbitrilor

Echipa formată din cei 3 arbitri trebuie să se sprijine de la început până la sfârşit si fiecare va fi apreciat corespunzător atunci când prestaţia echipei de arbitri va fi cea aşteptată. **Atitudinea (pozitivă) este necesară pentru colaborarea la un nivel corespunzător si se manifestă prin tot comportamentul inainte, in timpul si după joc**. Principiile de bază sunt respectul şi spiritul de echipă. O prestaţie bună se realizează prin pregătire detailată, concentrare, responsabilitate, materializate prin: contact vizual, prin răbdare, calm si încredere reciprocă (trebuie găsită o modalitate specifică şi individuală de motivare şi susţinere a fiecărui membru al echipei prin semne, vorbe de încurajare, înainte, în timpul şi după joc).

În momentul actual e esenţial pentru arbitrii să înţeleagă că în cadrul unui joc de fotbal in prim plan trebuie să fie jocul în sine, jucătorii, respectiv cele două echipe prin prestaţiile lor.

Inainte de joc (după ce este anunţată delegarea) se discută despre întâlnire, transport, echipament, ţinută; toate chestiunile materiale de pus la punct. Arbitrul este cel care conduce brigada, astfel că el este responsabil cu informarea colegilor şi împreună cu ei va stabili detaliile amintite. **Aspecte de care trebuie ţinut cont**:

-echipament pentru drum;
-şofer capabil pentru confort si siguranţă;
-timp suficient de rezervă (cu cel puţin o oră înainte la teren);
-raport de joc in dublu exemplar;
-echipament corespunzător verificat de către toţi: bluză, sort, jambiere, ghete si trening (aceeaşi culoare de preferat) pt încălzire.

Arbitrul este cel care trebuie să informeze **observatorul** despre programul brigăzii de arbitrii, urmând ca împreună (în cazul în care observatorul merge cu brigada la joc) să stabilească programul pentru deplasare la teren. **Pe drumul spre stadion**, arbitrul, daca va considera necesar o discuţie mai amplă, poate stabilii detaliile tactice si tehnice ale colaborarii, **altfel acest lucru** se va face la teren (atenţie la detaliile tactice: cunoaşterea chestiunilor speciale despre joc, jucători reprezentativi, antecedente, atmosfera jocului, modul de joc al echipelor, particularităţi ale terenului, modul de notare si de gestionare a momentelor cand se acorda sancţiunile disciplinare si se fac schimbările).

Principii de respectat:

-**arbitrul**: controlează jocul, el este responsabil pentru toate deciziile tehnice si disciplinare luate inainte de joc, in timpul jocului si dupa joc;

-**arbitrii asistenţi:** concentrare maximă pentru controlarea si interpretarea Legii 11 din LJ, respectiv sancţionarea poziţiei afară din joc, ajutor din partea arbitrului (minge de la adversar, autopasa, atacantul influenţează sau nu portarul / apărătorul, modul cum arbitrul transmite informaţia, fazele din stanga asistentului când acesta este concentrat pe linia ofsaidului), responsabilitate majora vizavi de situaţia cand mingea părăseste terenul de joc;
-**principalele responsabilitaţi ale arbitrului:** controlul disciplinar si suprafeţele de pedeapsă (deciziile majore trebuie să fie clare, principiul de baza: nu dai ceea ce nu vezi sau doar crezi, foarte important să vezi) si zonele apropiate;
-permanent, contact vizual intre arbitri (asistenţii trebuie să stie unde este arbitrul poziţionat tot timpul);
-**poziţionarea si deplasarea arbitrului si a asistenţilor**: linia penultimului apărător pentru asistenţi, deplasarea pe diagonala elastica, simţul anticiparii jocului, evitarea zonelor aglomerate si a poziţionării cu spatele la joc si la asistenţi;

Din punct de vedre tehnic se stabilesc:

-**zonele in care asistentul indică primul** aruncarea de la margine, lovitura de la colt/poartă (in aceste zone arbitrul urmează semnalul asistentului) si invers zonele in care arbitrul indică primul aruncarea de la margine, lovitura de la colt/poartă (in aceste zone asistentul urmează semnalul asistentului); foarte important să se stabilească modul in care se ajută unul pe altul (fluier, semne discrete, se acordă timp colegului, incurajare verbală) si cum se procedează in situaţiile neclare (de recomandat arbitrii trebuie să stie să se protejeze, atenţie la fazele in fata băncilor de rezervă);
-**responsabilităţile pe care le are fiecare la efectuarea modurilor de reluare a jocului**: aruncarea de la margine (loc, mod de efectuare, distanţa la care se afla adversarul), lovitura de la colţ (distanţa la care se află adversarul, poziţia mingii, arbitrul vorbeste cu jucătorii), lovitura de la poartă (poziţia mingii, a atacantilor), loviturile libere (mingea oprită, respectarea procedurii, zidul);
-**modul in care asistentul comunică arbitrului aspectele constatate** (situaţiile cand jocul trebuie oprit sau cand e recomandat ca arbitrul să fie informat de anumite aspecte): steag, semnal sonor, intrare in teren (de exemplu al 3 –lea galben aceluiasi jucă sau o comportare violentă in afara campului vizual al arbitrului); in cazurile amintite **principiul de bază: jocul nu trebuie reluat inainte ca arbitrul sa fie informat despre ce este vorba / jocul trebuie oprit cat mai repede posibi**;
-**participarea in teren a asistenţilor** (**faze clare**: in zona lor de responsabilitate, cele care se desfasoară in afara campului vizual al arbitrului, cele in care controlează in mod clar faza datorită unghiului favorabil, asumarea deciziilor majore – de exemplu lovitura de la 11 metri);
-modul de colaborare la abaterile care au loc la **marginea suprafeţei de pedeapsă** cand arbitrul nu controlează faza si asistenţi sunt mai bine poziţionaţi (abatere in suprafaţa de pedeapsă- asistentul se deplasează spre intersecţia liniei porţii cu linia suprafeţei de pedeapsă, abatere in afara suprafeţei de pedeapsă - asistentul se opreste din deplasare revine la nivelul suprafeţei de pedeapsă si se intoarce cu faţa spre centrul terenului);
-**responsabilităţile in caz de confruntari intre jucatori** (atenţie la iniţiatorul confruntărilor, la

jucătorii care vin de la distanţă, diferenţiere comportări nesportive/ comportări violente, băncile), proteste vehemente la deciziile arbitrului (cel mai apropiat asistent sprijină arbitrul si invers, arbitrul isi protejează asistenţii) si comportari nesportive pe băncile de rezerva (antrenori, oficiali, jucători de rezerva);
-**modul de gestionare a momentelor de incheiere a reprizelor de joc** (pauza si sfarsitul jocului): dacă sunt momente tensionate brigada se deplasează impreună spre vestitiar, altfel unul dintre asistenţi supraveghează intrarea jucătorilor la vestiare;

La teren: se inspecteză cu atenţie terenul (atenţie mare la marcaje), se inmanează raportul oficialilor, se stabileste echipamentul celor două echipe, se discută despre asistenţa medicală (comportamentul / obligaţiile cadrului medical, poziţia ambulanţelor / masinilor) mingile de rezerva (obligatoriu intre bănci, recomandabil in spatele portilor), se verifică foarte atent carnetele jucătorilor, brigada face incălzirea impreună (arbitrul conduce programul) care se termină cu 10 minute inainte de ora oficială, se iese la verificarea echipamentului cu 5 minute inainte ora oficială.

După terminarea jocului, inainte de completarea raportului, arbitrii trebuie să se confrunte in legatură cu măsurile disciplinare luate impotriva jucătorilor si oficialilor si cu schimbările efectuate; această discuţie trebuie să aibă loc cel mult in prezenţa observatorului. Nici o altă persoană nu va fi de fată in momentul confruntării dintre arbitrii. După ce se stabilesc detaliile disciplinare si schimbările, se completează raportul la rubrica *Sancţiuni disciplinare*, *Obsevaţii suplimentare* si *Inlocuiri*, se reţin carnetele jucătorilor (dacă e cazul), se solicită cadrului medical să completeze detailat rubrica *Jucatori accidentaţi*. Ulterior se pune raportul la dispoziţia oficialilor celor două echipe. **Brigada de arbitrii părăseste impreună** vestiarul si se deplasează de la teren, de regulă, in acelasi mod in care a facut-o si inainte joc cu excepţia situaţiilor speciale (acestea trebuie anunţate inainte joc si observatorului).

Arbitrul conduce brigada, el trebue sa fie si un bun manager care să fie capabil să gestioneze si situaţiile neasteptate (de exemplu va fi atent să permita reintrarea pe teren, in propia jumatate de teren, a unui jucator apărător ce a primit ingrijiri cat mai aproape de linia mediană, astfel incat acesta să nu influenţeze linia de ofsaid pe care asistentul o urmăreste).

Echipa de arbitrii trebuie să fie unita, să se comporte ca atare, de la întâlnire si pană la despărţire. Inainte, in timpul si după joc atmosfera in brigadă trebuie să fie calmă si liniştită